

z p r a v o d a j

XXII. ročník

4

2011

- 2 Editorial
Úspěchy českého motocyklisty v roce 1905 ve Francii; zaměstnanost mládeže jako evropské téma.
- 3 Vzdělávání dospělých v Evropě
Účast dospělých ve formálním vzdělávání v jednotlivých zemích EU podle nové publikace Eurydice.
- 4 Vzdělávání na dálku
Projekt BASE2 pro odlehlé končiny Kypru a Řecka.
- 5 Standardy profesní přípravy a certifikace v USA
Různé přístupy k akreditaci a certifikaci v jednotlivých státech USA a snahy o harmonizaci na federální úrovni.
- 7 Studijní obory učitelství v profesních školách
Zajišťování kvality vzdělávání učitelů profesních škol v Německu pomocí akreditačních nástrojů.
- 9 1,5 milionu mladých lidí bez profesní přípravy
Nezaměstnanost absolventů hlavních škol nebo těch, kteří předčasně opustili školský systém.
- 10 Podniky a „staří“ uchazeči o učební místo
Německo nabízí podnikům bonus za vytvoření učebních míst pro mladé lidi, kteří nemohou najít vzdělávání ani zaměstnání.
- 11 Profesní poradenství a orientace telefonem
Nové formy telefonického poradenství ve Velké Británii a jeho výhody a nevýhody.
- 13 Zaměstnanost v sektorech obnovitelných energií
Větrná energie, solární energie, bioenergie a potřeba odborných sil v Německu.
- 14 Co nového v časopisech
Céreq Bref, 2011, No. 281; Journal of vocational education and training, Vol. 62, 2010, no. 4.
- 15 Nové knihy v knihovně
Odborné školy : tradice a současnost...
- 15 Znovuobjevené knihy
Cesty starověkých civilizací; Dějiny těsnopisu; Poznáváme architekturu...
- 16 Zajímavé internetové adresy
EDUin; ZkrA2tka; Grand Biblio končí...

Editorial

V Pedagogickém muzeu J. A. Komenského probíhá od 1. dubna do 10. července výstava s názvem *Zlaté české ručičky aneb historie a současný vývoj českého odborného školství*. Při vernisáži výstavy uvedl účinkující kytarista Matěj Rak jako příklad úspěchu českých hlav a rukou vítězství Václava Vondřicha ve druhém ročníku Mezinárodního poháru motocyklových jezdců, který se konal 25. června 1905 v Dourdanu ve Francii. Na fotografii

je vítěz s továrníkem Klementem. Jezdci firmy Laurin & Klement se zúčastnili i prvního ročníku, František Toman tam dojel na druhém místě. Závod dokončili jen tři z jedenácti účastníků. Na start 2. ročníku závodu se postavilo 12 jezdců ze čtyř zemí. Francie: Demester (Griffon), Giuppone (Peugeot), Cissac (Peugeot); Německo: Müller (Progress), Menzel (Progress), Jahn (Progress); Spojené království: Campbell (Ariel), Collier (Matchless), Franklin (JAP); Rakousko: Toman (Laurin & Klement), Nikodem (Puch), Vondřich (Laurin & Klement). Závod měl pět kol po 54 kilometrech, tzn. 270 kilometrů. Do cíle dojeli jen tři závodníci: Vondřich s časem 3:05:15, Giuppone o půl hodiny později (3:35:02); Demester (3:13:17) byl diskvalifikován. 3. ročník závodu se na počest vítěze jel v Pacově. C'est cette fois le Tchèque Václav Vondřich sur Laurin & Klement qui remporte la deuxième Coupe Internationale disputée à Dourdan le 25 juin. Vondřich est Tchèque et c'est donc l'Empire Austro-Hongrois qui organisera la Coupe de 1906. (Tentokrát vyhrál druhý mezinárodní pohár pořádaný v Dourdanu 25. června Čech Václav Vondřich na motocyklu Laurin & Klement. Vondřich je Čech, a proto bude pohár v roce 1906 pořádat Rakousko-Uhersko.) Další podrobnosti viz *Zajímavé internetové adresy*.

Místo jazykového koutku uvádíme citát anglického spisovatele Edwarda Morgana Forstera (1879–1970) o vzdělávání nejprve v angličtině a potom v (nedokonalém) překladu. V nedokonalém proto, že Forster byl „vynik. ang. prosaik pečlivého stylu, satir. sklonu a básn. imaginace. Již jeho první romány jsou zajímavé, ale děj je nepravděpodobný a někt. postavy málo přesvědčivé, dobře však vystižen duševní život intelektuální vrstvy. ... Vrcholem jeho tvorby je román o Indii *A Passage to India* 1924 (přel. Cesta do Indie, K. Kraus 1926). V něm vystihl mistrovsky a nestranně podstatu rasové otázky v Indii, duši orientálců a jejich poměr k vládnoucí třídě. Zejména se mu podařilo znázornit duchovní svět Indů, západníku nepostizitelný.“ (Ottův slovník naučný nové doby, 1932.)

“As long as learning is connected with earning, as long as certain jobs can only be reached through exams, so long must we take this examination system seriously. If another ladder to employment was contrived, much so-called education would disappear, and no one would be a penny the stupider.”

(Pokud bude učení spojené s vyděláváním, pokud určitá zaměstnání budou dosažitelná jen po složení zkoušek, potom musíme tento zkušební systém brát vážně. Kdyby byl vynalezen jiný žebřík vedoucí k zaměstnání, mnoho takzvaného vzdělávání by se ztratilo a nikdo by nebyl o nic hloupější.)

Začátkem dubna se v Budapešti konala dvoudenní konference předsednictví EU o zaměstnanosti mládeže s názvem *Podporovat začleňování mladých lidí do trhu práce v období hospodářského zotavení*. Na 30. června se plánuje na toto téma společný seminář Evropského parlamentu, Cedefopu, EU-OSHA (Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci), Eurofoundu a ETF pod názvem „Spolupracovat pro zaměstnanost mládeže – ze vzdělávání na pracoviště: globální úkol“.

AK

Vzdělávání dospělých v Evropě

Eurydice vydala letos publikaci, která se zabývá účastí dospělých ve formálním vzdělávání. Pro tento článek jsme čerpali hlavně ze stručného shrnutí obsahu publikace.

Na počátku 21. století zaujímá celoživotní vzdělávání v agendě evropské politiky spolupráce ve vzdělávání hlavní místo. Ministři školství zemí EU jsou přesvědčeni o důležitosti vzdělávání dospělých a o jeho podstatném přispívání ke konkurenceschopnosti, zaměstnatelnosti a sociálnímu začleňování. Shodli se na tom, že by se do roku 2020 mělo nějaké formy vzdělávání účastnit alespoň 15 % dospělých.

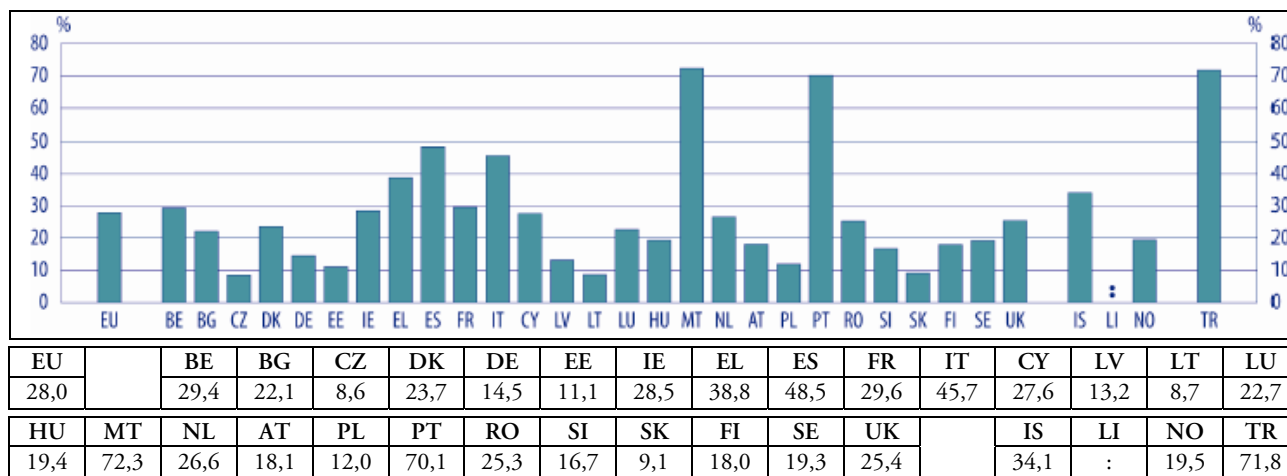
Zpráva Eurydice (*Adults in Formal Education: Policies and Practices in Europe*) ukazuje situaci po zveřejnění akčního plánu Evropské komise pro vzdělávání dospělých s názvem *K učení je vždy vhodná doba*¹ v roce 2007. Sleduje zejména cíl akčního plánu poskytnout dospělým příležitost k postupnému zvyšování a aktualizaci dosaženého vzdělání. Zaměřuje se na možnosti nekvalifikovaných dospělých dosáhnout nějaké formální kvalifikace a zaznamenává postupy a opatření

pro zvýšení účasti dospělých vracejících se do vysokého školství.

Před evropskými zeměmi stojí, pokud jde o zvyšování dosaženého vzdělání dospělé populace, různé úkoly

V roce 2009 bylo v EU kolem 76 milionů dospělých, kteří nedosáhli středního stupně vzdělání, to znamená stupně považovaného za minimální požadavek pro úspěšný vstup na trh práce i pro udržení zaměstnatelnosti. Tato skupina zahrnuje asi 23 milionů dospělých, kteří neukončili žádné další formální vzdělávání po prvním stupni základní školy. V několika zemích jen malá část dospělých neabsolvovala druhý stupeň základní školy nebo střední vzdělávání, jiné země však mají významný podíl dospělých s nízkým dosaženým vzděláním. Proto evropské země čelí velmi různým úkolům v souvislosti s vytvářením programů „druhé šance“.

Podíl dospělé populace v Evropě s nižším než středním (ISCED 3) dosaženým vzděláním, věk 25-64 let, rok 2009

Dospělí s nízkou kvalifikací se méně účastní formálního celoživotního vzdělávání

Ti, kdo nemají formální kvalifikace, se také málo podílejí na formálním vzdělávání ve srovnání s těmi, kdo absolvovali alespoň střední vzdělávání. To může zčásti souviset se strukturálními překážkami v systémech formálního vzdělávání. V mnoha evropských zemích mají dospělí bez ukončeného základního vzdělání jen omezené možnosti k tomu, aby prostřednictvím systému formálního vzdělávání postoupili na vyšší úroveň kvalifikace. Tento problém se v některých zemích řeší legislativně – místní úřady mají povinnost zajistit lidem s nízkou kvalifikací přístup do základního vzdělávání tím, že udělají dostatečná opatření k uspokojení

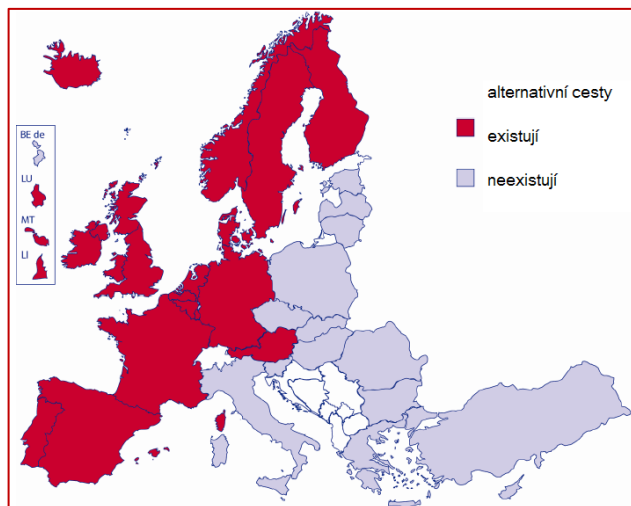
poptávky po vzdělávání nebo zavedou flexibilní přijímací řízení pro vstup do středního vzdělávání.

Flexibilní opatření zvyšují možnosti dospělých dosáhnout formálních kvalifikací

Některé země poskytují programy formálního vzdělávání uspořádané do modulů nebo jednotek, což umožňuje žákům zvolit si vlastní učební cestu a postupně shromážďovat různé složky kvalifikace. V několika zemích mohou dospělí žáci skládat zkoušky opravňující k udělení formálních certifikátů a kvalifikací bez absolvování vzdělávacích programů. To umožňuje dospělým, aby se připravovali na zkoušky svým vlastním tempem a/nebo si nechali validovat výsledky učení,

kteří nabyli mimo formální vzdělávání. V případě profesních kvalifikací jsou tradiční školní zkoušky někdy nahrazovány jinými metodami evaluace, např. portfolii, pozorováním, demonstrací atd. Několik málo zemí také investuje do otevřeného a distančního vzdělávání.

Systémy vysokoškolského vzdělávání se podstatně liší svou přístupností vůči dospělým, kteří se vracejí do vzdělávání

Alternativní cesty do vysokoškolského vzdělávání pro netradiční uchazeče, 2009/10

Jasně politické cíle týkající se účasti dospělých studentů ve vysokoškolském vzdělávání jsou dosud definovány jen v několika málo evropských zemích. Mnohé země však zavádějí různá opatření, která vyhovují potřebám netradičních studentů, včetně vracejících se dospělých. Například v některých zemích může být přijímání ke studiu založeno na validaci výsledků předchozího neformálního a informálního učení nebo na specifických přípravných programech, místo na tradičních školních vysvědčeních. Jinou možností je, že si dospělí studenti mohou nechat validovat výsledky předcházejícího neformálního a informálního učení, včetně učení vztahujícího se k práci za účelem postupu ve formálním vysokoškolském vzdělávání.

Některé země zavádějí politické akce a opatření odpovídající potřebám studentů, kteří nemohou absolvovat celodenní vysokoškolské studium, což bývá často případ dospělých vracejících se ke studiu.

Finanční opatření na podporu dospělých účastníků formálního vzdělávání

Přímá nebo nepřímá finanční podpora pro dospělé žáky v Evropě se soustřeďuje na nezaměstnané a ty, kdo jsou ohroženi vyloučením z trhu práce. Je však těžké hodnotit míru, do níž veřejné úřady v Evropě zajišťují, aby dospělí s nedostatečnou kvalifikací měli dostatečný přístup k vhodným vzdělávacím opatřením. V oblasti vysokoškolského vzdělávání financují některé země tradiční celodenní studium a flexibilní vzdělávací programy na stejném základě, v jiných zemích jsou na oba způsoby studia aplikovány různé metody financování. To znamená, že flexibilní možnosti studia často vyžadují významnější soukromé finanční investice než tradiční celodenní programy.

AK

¹ Akční plán vzdělávání dospělých. K učení je vždy vhodná doba. Sdělení komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů KOM(2007) 558 v konečném znění. V Bruselu dne 27.9.2007 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0558:FIN:CS:PDF>

Pramen:

Adults in Formal Education: Policies and Practice in Europe. Brussels : Eurydice, 2011. 86 p. ISBN 978-92-9201-147-5 http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/128EN.pdf

České oddělení Eurydice plánuje v blízké době publikaci přeložit a vydat v tištěné formě.

Vzdělávání na dálku

Špičkové technologie mohou usnadnit vzdělávání lidí žijících v odlehlých místech Evropy. Vědci však musí najít hospodárné způsoby integrace satelitní telekomunikační infrastruktury s širokopásmovými pozemními systémy.

Na to byl zaměřen projekt Vzdělávání umožněné širokopásmovým satelitním přístupem (*Broadband access satellite enabled education – BASE2*) financovaný EU. Projekt ukončený v roce 2008 se zaměřoval na poskytování vzdělávacích služeb do odlehlých oblastí na Kypru a v Řecku.

Konvergencí různých sítí se vytvořila páteř satelitních systémů, na které lze připojovat pozemní sítě. Infrastruktura se

může využívat nejen ke vzdělávacím účelům, ale např. i k telemedicině, k přístupu do znalostních databází apod.

Systém slouží uživatelům ve vzdálených venkovských a přímořských oblastech. Hraje klíčovou roli v rozšiřování e-learningu a v podporování počítačové gramotnosti.

Platforma BASE2 byla testována a validována. Byly přitom vzaty v úvahu i připomínky uživatelů. Předpokládá se rozšíření služeb do dalších odlehlých regionů. **AK**

Pramen: *Long-distance learning for remote areas. research*eu results supplement, 2011, No 31, p. 28.* [fip://fip.cordis.europa.eu/pub/news/research-eu/docs/researchsupplement31_en.pdf](http://fip.cordis.europa.eu/pub/news/research-eu/docs/researchsupplement31_en.pdf)

Standardy profesní přípravy a certifikace v USA

Akreditace a certifikace se v USA regulují různě. Standardizace postupů měření kompetencí, přijímacích zkoušek, závěrečných zkoušek, předpokladů k přijetí do určitých oborů nebo obsahu vzdělávání většinou neexistuje. Označení oborů a obsah vzdělávání se v jednotlivých státech různí. Standardizace měření odborných kompetencí na středním stupni a na college¹, která je uvedena v zákoně o kariérním a odborném vzdělávání², se také opomíjí. Neexistují žádné testy platné pro celou zemi.

Vzhledem k nepřehlednosti způsobů ukončování profesní přípravy a chybějící standardizaci, která by přesahovala hranice jednotlivých států, je v USA třeba měřit kompetence, má-li se určit profesní zralost. Při ukončování střední školy (*high school*) se používají různé způsoby měření. Nejčastěji testovací metody jednotlivých států i celostátně uznávané metody a průměr známek na konci 12. ročníku. K zajištění kvality profesní přípravy byla provedena standardizace výsledků vzdělávání a zavedeny postupy měření kompetencí v profesních sférách nebo v pracovních oblastech. Neexistuje jednotný systém pro označování profesí, obsahu vzdělávání a evidování odborných kompetencí, četné instituce však vytvořily metody pro standardizaci a evidování kompetencí pro poskytování profesních kvalifikací. Jsou to například:

- Ministerstvo práce: Ministerova komise pro osvojování nezbytných dovedností (*Department of Labor: Secretary's Commission on Achieving Necessary Skills – SCANS*, 1991). Vládní organizace provedla průzkum, jaké dovednosti by mladí lidé měli mít, aby byli úspěšní na trhu práce. Byly použity ukazatele pro měření dovedností, schopností a kompetencí pomocí pěti rozhovorů o minulém chování v určitých situacích (*Behavioral Event Interviews – BEI*) v celkem 50 profesích z oblasti výroby, zdravotnictví, maloobchodu, ubytovacích a stravovacích služeb a kancelářské služby.
- Dobrovolné národní standardy kompetencí (*Voluntary National Skills Standards*, 1996). Dvanáct skupin složených ze zástupců výzkumu a průmyslu vytvořilo modely kompetencí pro biovědu, zdravotnickou péči, sociální péči (*human service*), chemické procesy, stavbu silnic a dálnic (*heavy highway construction*), fotoniku (*photonics*), elektroniku, pohostinství a turismus a maloobchod. Tyto standardy měly lépe spojit standardy všeobecného a odborného vzdělávání.
- Rámec účinnosti řízení (*Leadership Effectiveness Framework – LEF*) byl vytvořen pro sektor veřejné správy počátkem 90. let. Byla to nejrozsáhlejší studie, provedená za účelem vytvoření standardů pro kompetence ve vládních pozicích. Podílelo se na ní 20 000 vedoucích oddělení, manažerů a předních zaměstnanců

vlády USA. Standardy tvoří základ pro tvorbu kurikul ve vzdělávání úředníků.

- Cíle 2000: zákon Vzdělávat Ameriku – Národní rada pro standardy kvalifikací (*Goals 2000: Educate America Act – National Skills Standard Board – NSSB*). Od roku 1994 členové rady (čestná funkce) stanovují klíčové standardy (*Core Standards*) pro profesní skupiny, i jednotlivé odborné specializace. Ty definují úkoly v rámci profesních sfér a k nim se určují odpovídající standardy kompetencí, hodnocení a formy certifikace.

- Národní směrnice pro vývoj kariéry – Národní výbor koordinující profesní informace, 1989 (*National Career Development Guidelines – National Occupation Information Coordinating Committee*, 1989). V tomto rámcovém díle jsou zachyceny standardy v oblasti profesní přípravy a poradenství. Stanovuje, jaké kompetence se mají v profesní přípravě rozvíjet a jaké kompetence pro tento úkol potřebují učitelé a poradci. Pro účastníky jsou definovány standardy z oblasti autoevaluace a sebepoznání (*self-knowledge*), orientace ve vzdělávání, profesní orientace a plánování profesní dráhy.

Evidování kompetencí v rámci profesní přípravy je organizováno federálními úřady, organizacemi specifickými pro tuto sféru a soukromými agenturami. Testování stanovené úřady se většinou provádí na konci profesní přípravy ve vzdělávacích zařízeních (*high school, career academy, career technology centers*). Má zjistit, jak jsou účastníci připraveni na vstup do zaměstnání v určité profesi či profesní sféře. Zkouší se všeobecné vzdělání, klíčové kompetence a speciální profesní dovednosti. Vyplňují se standardizované testy s výběrem z odpovědí a provádějí se projekty. Do závěrečného hodnocení je zařazeno portfolio studentských prací.

V jednotlivých federálních státech mají pro standardy kompetencí různé definice a rámce, které lze obecně dělit na obsahově orientované a orientované na výkon. Ze standardů orientovaných na obsah vyplývá, jaké znalosti, dovednosti a schopnosti jsou potřebné pro určité profesní činnosti a profesní pole působnosti. Standardy pro hodnocení výkonu podávají informace o úrovni nebo míře výkonu.

Tvorba standardů kariérního a odborného vzdělávání (*Career and Technical Education – CTE*) na úrovni federálních států vyžaduje tyto kroky:

1. Federální stát určí panel expertů pro každou profesní skupinu (*career cluster*).
2. Panel vypracuje přehled potřebných standardů.
3. Tyto standardy jsou zaslány k posouzení zainteresovaným stranám (*stakeholders*).
4. Po přepracování jsou potvrzeny průmyslovou sférou a schváleny radou pro vzdělávání (*Board of Education*).

Tvorba celostátních standardů v jednotlivých státech teprve vzniká a harmonizace v celých USA je hodně vzdálená. Při tvorbě standardů se vychází z různých a zpravidla zkrácených kompetenčních modelů, a proto lze tyto začátky pokládat za experiment. Ne vždy se na tvorbě standardů podílejí všechny zainteresované skupiny.

Různá průmyslová odvětví si vytvořila vlastní standardy, aby zajistila, že uchazeči o místa vykazují potřebné dovednosti, schopnosti a kompetence pro provádění určitých pracovních úkolů. Jsou v nich zahrnuty výkonnostní ukazatele pro specifické profese v odvětví. Ty se vztahují na určité pracovní úkoly a pozice v podniku. Rozlišují se nástupní a pokročilé kvalifikace. Standardy jsou také určující při tvorbě kurikul a při certifikaci. Potenciální uchazeči kvůli lepším šancím při hledání práce často absolvují testy, které jsou zaměřeny na požadavky odvětví, a získají certifikát, který dokládá určité dovednosti a schopnosti. K sektorům, které si vytvořily vlastní standardy, patří např. výrobní průmysl s Radou pro standardy kvalifikací ve výrobě (*Manufacturing Skills Standards Council – MSSC*). Kvůli nepřehlednosti obsahu vzdělávání v různých institucích profesní přípravy se podniky specializovaly na analýzu vzdělávacích struktur a obsahu vzdělávání v jednotlivých federálních státech a fungují jako zprostředkovatelé mezi průmyslem a vzdělávacími institucemi, např. Konsorcium států pro profesně odborné vzdělávání (*Vocational Technical Education Consortium of States – VTECS*). Tím pomáhají zařízením poskytujícím profesní přípravu při vytváření kurikul orientovaných na praxi a přispívají k transparentnosti závěrečných zkoušek, které by měly být rozhodujícím základem pro přijímání nového personálu.

Profesní certifikáty a licence jsou doklady o vzdělání, které koordinují poptávku a nabídku na trhu, a tím všem zúčastněným poskytují orientaci. Patří k nim bakalářské tituly profesně zaměřených studijních oborů, licence k vykonávání určitých profesí, které uděluje státní instituce popř. profesní svazy, a certifikáty, které lze získat většinou v dalším vzdělávání v podnicích nebo ve vzdělávacích institucích. Pro transparentnost

těchto dokladů o vzdělávání jsou rozhodující tato kritéria: standardy kompetencí, standardizované metody měření kompetencí a mechanismy pro kontrolu dodržování těchto standardů. Licence jsou nutné především pro profese s celostátními standardy nebo se zvláštními zdravotními a bezpečnostními riziky. Různé zainteresované svazy v průmyslu zavedly za posledních 10 let nové standardy a s tím související zkušební postupy, např. Národní nadace pro vzdělávání techniků v automobilovém průmyslu (*National Automotive Technicians Education Foundation*), Americká společnost pro svařování (*American Welding Society*) nebo Národní rada pro profesionální učitelství (*National Board for Professional Teaching Standards*). Některé jednotlivé podniky zavedly certifikáty, které musí mít uchazeči o určité profese, například *Microsoft Certified Systems Engineer – MCSE*, *Microsoft Systems User Specialist – MOUS*, *Cisco Certified Networking Associate – CCNA*.

Hlavním důvodem pro přibývající zavádění certifikací ve sféře soukromého hospodářství je to, že státní profesní certifikáty nesplňují požadované kvalitativní standardy. Podmínky pro získání certifikátu byly téměř z 90 % vytvořeny výlučně ve školských zařízeních. Navzdory hlasům kritizujícím nepřehlednost závěrečných zkoušek a s tím spojenou ztrátu transparentnosti se soukromý systém, který umožňuje získat certifikát a individuální portfolio v profesní přípravě, prosadil.

V USA existovaly různé koncepce pro klasifikaci existujících standardů – celostátní vědecká nebo politická diskuse o zavedení národního rámce kvalifikací se však nekonala. Mnoho federálních států se nachází v procesu standardizace vzdělávacích programů tak, aby obsah vzdělávání byl transparentní pro průmysl i pro žáky a studenty. Spolupráce mezi federálními státy s cílem dosáhnout celonárodní transparentnosti neexistuje. Vývoj v rámci hnutí odpovědnosti vzdělávacích institucí za výsledky (*accountability*) vedl v minulých letech k nadhodnocení znalostí ze všeobecného vzdělání a k opomíjení znalostí vztahujících se k praxi.

Přeložila Jana Šatopletová

---

¹ *College je zpravidla čtyřletá škola na postsekundárním stupni buď samostatná, nebo přičleněná k univerzitě.*

² *Perkinsův zákon o profesním vzdělávání (Carl D. Perkins Vocational Education Act) byl poprvé schválen federální vládou v roce 1984 a pozměněn v roce 1998. Účelem zákona bylo zvýšit kvalitu odborného vzdělávání v USA tak, aby se pomohlo hospodářství. V roce 2006 byl zákon přepracován a schválen kongresem jako Perkinsův zákon o zlepšení kariérního a odborného vzdělávání (Carl D. Perkins Career and Technical Education Improvement Act of 2006).*

Nový zákon obsahuje 3 hlavní oblasti revize:

- termín „profesní“ byl nahrazen termínem „kariérní a odborné“;
- udržení programu odborné přípravy (Tech Prep program) jako odděleného federálního finančního toku v rámci legislativy;
- udržení financování státní administrativou na pěti procentech státní alokace.

Zákon klade nové požadavky na vzdělávací programy (programs of study), které spojují všeobecně vzdělávací a odborný

obsah v sekundárním i postsekundárním vzdělávání, a na posílenou místní zodpovědnost za neustálé zlepšování programů. Zákon je v platnosti do roku 2012.

³ High school – střední škola

Pramen:

Barabasch, Antje. *Berufsbildungsstandards und Zertifizierung in den USA. Berufsbildung*, 2009, Nr. 116/117, S. 65-67.

Studijní obory učitelství v profesních školách

Vzdělávání učitelů profesních škol v Německu prochází v současnosti reformou, která směřuje k odstupňovaným bakalářským a magisterským studijním oborům. Stále platí, že budoucí učitelé profesních škol potřebují praktické i teoretické znalosti a kompetence. Kvalita vzdělávání učitelů bude zajištěna pomocí akreditačních nástrojů.

Základy a cíle akreditace

Země Evropské unie usilují v rámci Boloňského procesu o evropský vysokoškolský prostor se stupňovitou strukturou bakalářských a magisterských studijních oborů. Kvalita studijních oborů má být zajišťována pomocí analýz a hodnocení, které zachycují studijní podmínky i obsahy a struktury studia, a zvláště kompetence absolventů. Nástrojem hodnocení má být akreditace.

Konference ministrů kultu (*Kultusministerkonferenz* – KMK) za spolupůsobení Konference rektorů vysokých škol (*Hochschulrektorenkonferenz* – HRK) vytvořila systém akreditace s cílem zajistit kvalitu. V tomto systému jsou strukturální požadavky zemí přijaty akreditační radou (*Akkreditierungsrat*), akreditaci provádějí akreditační agentury. Akreditace tak probíhá ve dvou úrovních.

Akreditační rada v Severním Porýní – Vestfálsku byla zřízena jako veřejnoprávní nadace. V radě jsou 4 zástupci vysokých škol, 4 zástupci zemí, 5 zástupců z odborné praxe, 2 studenti, 1 zástupce agentur (poradní). Členy rady jmenuje HRK a KMK. K úkolům akreditační rady patří hlavně akreditace agentur, které jsou tímto oprávněny s časovým omezením akreditovat studijní obory. Další úkoly rady jsou: vytvoření souboru strukturálních požadavků společných a specifických pro spolkové země jako závazných požadavků pro agentury, definování minimálních nároků na akreditaci a kontrola plnění úkolů agenturami.

Jednotlivé spolkové země mohou u vzdělávání učitelů rozhodovat o tom, zda převedou dosavadní studijní struktury ukončené státní zkouškou do stupňovité studijní struktury. Zvolí-li novou strukturu, pak studijní obory, které poskytují vzdělání předpokládané pro učitelství, musí být akreditovány. KMK váže uznávání absolutoríí studijních oborů s bakalářskými / magister-

skými strukturami na tyto požadavky: integrační studium na univerzitách nebo vysokých školách stejné úrovně nejméně dvou odborných disciplín a pedagogiky v bakalářské a magisterské fázi, studie týkající se školní praxe již během bakalářského studia, žádné prodloužování dosavadní doby řádného studia, diferenciací studia a tituly podle učitelské pozice (*Lehramt*). Kromě toho KMK požaduje pro magisterské studijní obory, kde se získávají předpoklady pro učitelství, zvláštní profil vztahující se k učitelství, který je třeba při akreditaci podle požadavků akreditační rady zjistit a vykázat v dodatku k diplomu. Označení titulů zní *Bachelor of Education* (M.Ed.) a *Master of Education* (M.Ed.).

Výsledky studia a zkoušek z bakalářských a magisterských studijních oborů na odborných vysokých školách (*Fachhochschulen*) se mohou, jsou-li akreditovány, započítávat v univerzitních studijních oborech.

Vzhledem k tomuto vývoji a požadavkům vyvstává v první fázi vzdělávání učitelů v univerzitním studiu problém, jak sladit potřebu regulace studia a zkoušení státem s autonomií univerzit, a jak prakticky zajistit kvalitu prostřednictvím zkoušek. V tradičním vzdělávání učitelů byl tento problém řešen státním zkušebním řádem pro učitelství ve spojení s první státní zkouškou. Univerzity pokládají tyto úpravy ve srovnání s diplomovými a magisterskými zkouškami za zbytečně nákladné a byrokratické, pochybnosti také vyvolává jejich efektivita, pokud jde o zajištění kýžené kvality. Zdá se, že se důsledky vyplývající z Boloňského procesu (studijní obory s modulovou strukturou, kredity a modulovými zkouškami), autonomní zájmy univerzit ve vztahu ke zkušebnímu systému a zájmy spolkových zemí na „štíhlých zkouškách“ se vzájemným uznáváním absolutoríí usměřňují. Ke koncepci první státní zkouš-

ky se alternativně přidá koncepce magisterského absolutoria, ovšem s výše zmíněnými požadavky, zvláště s povinností akreditace studijních oborů.

Formy a postupy akreditace

Požadavky KMK se nejdříve zaměřily na prověřování studijních oborů z hlediska zajišťování kvality. Tento koncept je označován jako programová akreditace (*Programakkreditierung*). Později se přidal koncept systémové akreditace (*Systemakkreditierung*), která má doložit vykazované zajišťování kvality na vysoké škole.

Programová akreditace

Koncept programové akreditace lze ukázat na příkladu Agentury pro zajišťování kvality prostřednictvím akreditace studijních oborů (*Agentur für Qualitätssicherung durch Akkreditierung von Studiengängen – AQAS*), která byla založena vysokými školami v Severním Porýní-Vestfálsku a Porýní-Falci v roce 2002 a sídlí v Bonnu.

Rozhodovacím grémiem agentury je akreditační komise s 12 členy (4 profesori z univerzit a odborných vysokých škol, 2 experti z odborné praxe, 2 studenti).

Akreditační postup začíná smluvním pověřením agentury na základě žádosti vedení vysoké školy o akreditaci. K žádosti náleží: text žádosti, modulová příručka, studijní a zkušební řád, příklad pro dodatek k diplomu.

Text žádosti obsahuje údaje o cílech/profilu, kurikulu, orientaci na trhu práce, možnostech studia, zajišťování kvality a zdrojích.

Modulová příručka podává informace o očekávaných kompetencích studujících, obsahu studia, formách výuky, velikosti skupin, očekávaném objemu práce studentů a počtu kreditů, zkouškách, hodnotě modulu v konečné známce, předpokladech pro udělení kreditů, vstupních předpokladech pro modul, délce trvání modulu, četnosti nabídek modulu, zhodnotitelnosti modulu v jiných studijních oborech, přiřazení povinného modulu, volitelně povinného modulu nebo volitelného modulu.

Na pracovišti agentury, kde pracují vědci s příslušným vzděláním, se prohlíží podklady a vedou se dohodovací rozhovory (*Abstimmungsgespräche*) s lidmi pověřenými vysokou školou. V návaznosti na to akreditační komise rozhodne, zda se postup zahájí, a v tom případě jmenuje znaleckou skupinu.

Znalci prověřují podklady žádosti, i pokud jde o zohlednění příslušných požadavků KMK na vzdělávání učitelů, a podávají agentuře první hodnotící zpětné hlášení. Následuje inspekce na vysoké škole, kde se vedou pohovory s vedením vysoké školy, vedením odborného předmětu a studenty. Poté vypracují pí-

semnou hodnotící zprávu s doporučením akreditace, která akreditační komisi slouží jako předloha pro rozhodování a napřed je doručena vysoké škole k zaujetí stanoviska.

Akreditační komise rozhoduje na základě všech předložených materiálů, stanovisek a doporučení a při pozitivním rozhodnutí formálně uzavírá postup udělením úředního razítka akreditační rady. Agentura po určité době prověřuje, zda vysoká škola splnila podmínky. Nesplnění může vést ke zrušení akreditace.

Systémová akreditace

Systémová akreditace má prověřit, zda vysoká škola může zajistit kvalitu studijních oborů pomocí vlastního systému zajišťování kvality. Předmětem akreditace je systém zajišťování kvality a vybrané studijní obory slouží k provedení namátkové kontroly.

KMK vázala připouštění vysokých škol k systémové akreditaci na předpoklady. V závislosti na počtu studentů musí být již úspěšně akreditován minimální počet studijních oborů podle konceptu programové akreditace. V případě bakalářských a magisterských studijních oborů pro učitelství to musí být minimálně jeden studijní obor.

U akreditačního postupu jsou předepsány dvě formy namátkových kontrol. Předmětem namátkových kontrol je např. systém kreditů a modularizace nebo studijní poradenství. Při programových namátkových kontrolách se zkoumá, zda systém zajišťování kvality může zajišťovat kvalitu studijních oborů. V případě studijních oborů v učitelství je třeba zahrnout do programových namátkových kontrol nejméně jeden studijní obor z každého nabízeného druhu učitelství.

Akredituje se nejprve na šest let. Uprostřed této doby se provádějí další namátkové kontroly.

Zkušenosti a hodnocení

Zdá se, že pojetí akreditace vycházející z kompetencí, kterých se má dosáhnout, je správné. Z cíle studijního oboru se posuzují obsahy, metody, zkoušky atd. Tomu odpovídající reflexe patřily vždy k sebepojetí a ke kompetenci vyučujícího, bez kterých se nedá dosáhnout kvality, ani s formalizovaným systémem jejího zajišťování. Zároveň se zdá, že náklady (text žádosti, příručka modulů) jsou velmi vysoké a daly by se zredukovat bez ztráty podstaty.

Obsahové požadavky na odborné disciplíny a odborné didaktiky ve vzdělávání učitelů přesahující jednotlivé spolkové země přispějí k tomu, že se moduly ve studijních oborech vyprofilují.

Pro personální zdroje, které jsou nepostradatelné k tomu, aby vedly studijní obor v obhajitelné kvalitě, neexistují žádná jasná kritéria.

Zda v budoucnu systémová akreditace získá vůči programové akreditaci větší váhu, bude pravděpodobně záviset na tom, zda vysoké školy zřídí dostatečně diferenciované, funkční systémy zajišťování kvality.

Co se týká uznávání magisterských závěrečných zkoušek pro učitelství jako první státní zkoušky, není ještě zdaleka jasné, co jednotlivé spolkové země udělají s absolutorii neakreditovaných studijních oborů. Můžeme doufat, že země v přechodné době nabídnou možnost absolvování první státní zkoušky při započítání magisterské zkoušky. Kromě toho je třeba absolven-

tům radit, aby takovéto nabídky přijímali, a nenechali se zlákat „zvláštními vstupy“, které se jim nabízejí v důsledku nedostatku učitelů.

Přeložila Jana Šatopletová

---

¹ <http://www.aqas.de/>

Pramen: Bader, Reinhard. Akkreditierung der Studiengänge für das Lehramt an berufsbildenden Schulen. Berufsbildung, 2009, Nr. 116/117, S.12-15.

1,5 milionu mladých lidí bez profesní přípravy

Nová studie ukazuje, že často nezaměstnaní jsou zvláště absolventi hlavní školy (Hauptschule) nebo ti, kdo školu předčasně ukončili. Ani absolvování reálné školy (Realschule) již nepomáhá automaticky k úspěšnému vstupu na trh práce.

V západním Německu je 1,5 milionů mladých lidí bez ukončené profesní přípravy. Do této skupiny spadá ve věku mezi 25 a 34 lety téměř každý pátý. Velkou část z nich tvoří absolventi hlavních škol nebo ti, kdo neukončili školu nižšího sekundárního stupně (ISCED 2). Přibližně 280 000 absolventů reálné školy však také neabsolvovalo v návaznosti žádnou profesní přípravu.

Tato zjištění vyplynula ze studie Bertelsmannovy nadace (Bertelsmann-Stiftung) a Vědeckého centra Berlín pro sociální výzkum (Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung). Vědečtí pracovníci vyhodnotili údaje z roku 2007. K porovnání Východu a Západu nedošlo vzhledem ke značným rozdílům trhů práce.

Studie ukazuje, že ten, kdo nemá profesní přípravu nebo maturitu (Abitur), je vystaven mnohem vyššímu riziku, že bude nezaměstnaný.

Téměř 23 procent absolventů reálné školy bez vyučení bylo v roce 2007 bez práce, u absolventů hlavní školy bez profesní přípravy to bylo dokonce 25 procent. Z žáků hlavní školy, kteří následně našli učební místo, skončilo 9 procent na úřadu práce.

Předpokladem pro účast na trhu práce je dnes úspěšně ukončená profesní příprava nebo maturita, komentoval výsledky průzkumu Jörg Dräger, člen předsednictva nadace. Každé dítě se proto musí podporovat tak, aby se jeho talent mohl rozvíjet pokud možno co nejlépe nezávisle na jeho sociálním nebo etnickém původu. Dräger se rovněž vyslovil pro to, aby se vedle duálního systému vzdělávání vytvořily alternativní formy vzdělávání a 1,5 milionu starých případů se poskytly nabídky dodatečné kvalifikace. Experti pro trh práce a vzdělávání již dlouhou dobu poukazují na úzkou souvislost mezi kvalitou

ukončeného vzdělání a rizikem nezaměstnanosti. Podle Spolkové zprávy o vzdělávání v minulém roce (2009) opustilo přibližně 65 000 mladých lidí vzdělávací systém bez jakéhokoliv ukončení. Těmto lidem se dá těžko zprostředkovat jakékoliv učení.

Mají-li se tyto deficity odstranit, musí často zasahovat stát. Spolková agentura práce (Bundesagentur für Arbeit – BA) v minulém roce zaznamenala přibližně 105 000 účastníků v různých formách přípravy na profesi, kteří usilovali o ukončení hlavní školy, a necelých 32 000 usilovalo o získání vstupních kvalifikací. Úřad na to vydal téměř 600 milionů euro.

Podniky stále častěji poskytují uchazečům kvalifikace na vlastní náklady, protože jim v důsledku prudkého demografického poklesu chybějí uchazeči o profesní přípravu. Ve východním Německu je pokles porodnosti na trhu vzdělávání již cítit. Podle údajů Agentury práce sice bylo na konci posledního školního roku opět více uchazečů než nabízených učebních míst. V srpnu 2010 tento rozdíl činil 27 000. To však o hodně méně než v předchozím roce (42 000). V příštích letech tento trend bude pokračovat, učební místa zůstanou častěji neobsazena. Řemeslnické obory v tomto roce počítají s tím, že jim bude chybět kolem 10 000 uchazečů.

Přeložila Jana Šatopletová

Pramen: 1,5 Millionen junge Menschen ohne Berufsausbildung. Wirtschaft und Berufserziehung, 2010, Nr. 11, S. 33.

Podniky a „staří“ uchazeči o učební místo

Podniky přijímající v Německu do učení mladé lidi, kteří se nejméně rok marně snaží získat učební místo, dostávají finanční příspěvek od státu. Přesto je odezva podniků na bonus za vzdělávání „starých“ uchazečů zdrženlivá.

Polovina všech podniků si i při odpovídající finanční podpoře neumí představit, že by poskytovala dodatečná učební místa pro ty mladistvé, kteří nemohou najít učební místo. Uvažují o tom jen v každém šestém podniku. Třetina podniků je nerozhodná.

To jsou výsledky reprezentativního průzkumu Spolkového ústavu odborného vzdělávání (BIBB) v podnicích, který se zabýval bonusem za vzdělávání. Podniky, které přijmou takzvaného „starého“ uchazeče, mohou dostat navíc státní finanční podporu až do výše 6000 euro. Ve *Vzdělávacím monitoru-BIBB (BIBB-AusbildungsMonitor)* – pravidelném online-průzkumu personalistů a pracovníků zodpovědných za vzdělávání – bylo dotázáno kolem 2400 podniků.

Připraveny jsou především učebních závody

Při hodnocení bonusu za vzdělávání existují mezi podniky, které vzdělávání poskytují, a těmi, které vzdělávání neposkytují, značné rozdíly. Pro dva ze tří podniků, které vzdělávání neposkytují, bonus za vzdělávání nepřestavuje žádný podnět k tomu, aby nabízely potřebná místa. Naproti tomu každý čtvrtý podnik poskytující vzdělávání si umí představit navýšení své dosavadní nabídky na základě bonusu za vzdělávání v průměru o 20 %. Mezi podniky bez záměru v příštím školním roce vzdělávat učně zvažuje tuto možnost jen každý desátý.

Čím větší potřeba kvalifikací, tím menší zájem

V podnicích s větší potřebou kvalifikací se prostřednictvím bonusu pravděpodobně vytvoří pro „staré“ uchazeče jen málo dodatečných míst. Pokud podniky již v březnu uzavřely smlouvy s absolventy reálných škol nebo s uchazeči se zralostí pro odbornou a vysokou školu (*Fach- und Hochschulreife*), jejich připravenost nabízet dodatečná místa pro „staré“ uchazeče klesá až na devět procent. Naproti tomu z podniků, které měly uzavřené smlouvy s absolventy hlavních škol (*Hauptschule*), bylo 47 %, tzn. vysoko nad průměrem, připravených přijmout další mladistvé „znevýhodněné na trhu“. Z podniků ochotných vzdělávat, které v březnu ještě neměly žádné uzavřené smlouvy s mladými lidmi, projevilo zájem o bonus 27 %.

Potřeba odborných sil podporuje připravenost přijmout bonus za vzdělávání

S přibývajícím potřebou pracovních sil roste připravenost podniků vytvářet dodatečná učební místa pro „staré“

uchazeče. Mají-li podniky v úmyslu v příštích dvou letech obsazovat pracovní místa, pak chce dodatečná učební místa nabízet každý čtvrtý. To platí zvláště pro podniky, v nichž bude potřeba obsazovat pracovní místa určená pro zaměstnance s odbornou kvalifikací v kombinaci s nevyučenými popřípadě zaučenými pracovními silami. U podniků, které necítí potřebu získávat pracovní síly, si umí představit vytváření dodatečné nabídky méně než jedno procento.

O bonus za vzdělávání se velké podniky příliš nezajímají

Podniky do 50 zaměstnanců jsou ve srovnání s většími středně velkými firmami a velkými podniky mnohem více spíše připraveny vzdělávat navíc „staré“ uchazeče. Bonus by tak mohl vést k posílení účasti menších podniků na vzdělávání. Menší podniky totiž v minulosti vždy vzdělávaly méně.

Rozdílná hodnocení v odvětvích

Bonus za vzdělávání vzbuzuje zájem zvláště v sektoru služeb, čímž by mohlo dojít k dalšímu přizpůsobování duálního systému vzdělávání ve vývoji ke společnosti služeb. V přehledu podle různých odvětví – vedle průmyslu vyrábějícího spotřební zboží a výrobní zboží – zvláště obory dopravy a zpravodajství, pohostinství, zdravotnictví a veterinářství a ostatní služby (například likvidace a zpracování odpadu; úklid; péče o tělo) projevují nadprůměrnou připravenost přijímat „staré“ uchazeče. Bonus za vzdělávání se setkává s odmítavým postojem zvláště u podniků z oblasti bankovníctví a pojišťovnictví a u zařízení veřejné správy.

Druhá anketa provedená v rámci *Vzdělávacího monitoru-BIBB* měla za úkol zjistit, zda a jakým způsobem podniky bonus za vzdělávání pro „staré“ uchazeče skutečně využívají.

Podrobnější informace obsahuje BIBB REPORT 5/08: *Ausbildungsbonus - bringt er Altbewerber in Ausbildung?* Jednotlivé BIBB REPORT na různá témata jsou k dispozici na adrese www.bibb.del/bibbreport.

Přeložila Jana Šatopletová

Pramen: Verhaltens Echo der Betriebe zum Ausbildungsbonus für Altbewerber. Wirtschaft und Berufserziehung, 2009, Nr. 1, S. 32-33.

Profesní poradenství a orientace telefonem

Je telefonické profesní poradenství a poradenství ve vzdělávání ve Velké Británii Pandořinou skříňkou či Ariadninou nití?

Plošné nabídce poradenství se přikládá velký význam při zvyšování účasti na dalším vzdělávání. Článek z německého časopisu představuje britské telefonické poradenství *Career Advice Service* (dříve *LearnDirect*). Prostřednictvím *LearnDirectu*¹ mohou být úspěšně osloveny nové cílové skupiny se zájmem o další vzdělávání.

Nové cílové skupiny pro nové formy poradenství?

Poradenství ve vzdělávání je v současné době středem zájmu politické diskuse týkající se dalšího vzdělávání. Od zlepšeného poradenství se očekává, že usnadní přístup k dalšímu vzdělávání a že se v Německu zvýší do roku 2015 účast na formalizovaném dalším vzdělávání ze 43 na 50 %. V této souvislosti rostou požadavky na poradenství. Vysoká očekávání jsou spojována například s telefonickým poradenstvím.

Telefonické poradenství získává na významu:

- Poradenská místa v dalším vzdělávání hlásí vyšší počet telefonických dotazů.
- V USA již delší dobu existují kodexy etiky, které zahrnují explicitně telefonické poradenství a poradenství prostřednictvím Internetu.
- Také v sektoru služeb soukromého hospodářství se rozšiřují telefonické horké linky, často na úkor poradenských služeb na místě.

Z hlediska politiky vzdělávání je důležité zjistit, jak by se nabídka poradenských služeb mohla výrazněji rozšířit bez velkého zvyšování nákladů. Navrhuje se rozšíření poradenských služeb též větším objemem telefonického poradenství. Spolkové ministerstvo školství a výzkumu (*Bundesministerium für Bildung und Forschung* – BMBF) zvažuje vyzkoušení telefonické horké linky pro profesní poradenství a poradenství ve vzdělávání na regionální úrovni. Ve Velké Británii již mají s telefonickým poradenstvím víceleté a vědecky ověřované zkušenosti.

LearnDirect: Pandořina skříňka?

(Špatné) zkušenosti s horkými linkami v oblasti telekomunikací a dopravy v Německu vedou k výhradám vůči poradenským službám po telefonu. K převedení poradenství tváří v tvář na horkou linku často dochází kvůli úspoře nákladů a většinou na úkor kvality.

Při zavádění *LearnDirectu* nebyla úspora nákladů hlavním záměrem. Také finanční prostředky pro celostátně přístupnou a veřejně financovanou nabídku profesního poradenství a poradenství ve vzdělávání na

místě (*Next Step*) nebyly kráceny kvůli financování *LearnDirectu*. Prostřednictvím státem financovaných reklamních spotů uváděných v přestávkách oblíbených televizních seriálů měli být na nabídku upozorněni lidé, kteří dosud žádné poradenství ve vzdělávání nevyužili. Telefonické poradenství jako nízkoprahová nabídka by mělo spíše vygenerovat novou poptávku než vodit současnou poptávku oklikou. Reklama se objevovala v hlavním vysílacím čase, a tak bylo prostřednictvím televize na *LearnDirect* upozorněno 42 % všech volajících, 32 % se o *LearnDirectu* dozvědělo od třetí osoby a 17 % z Internetu. Reklama v televizi je nákladná, což vedlo k tomu, že v roce 2006 bylo na reklamu vydáno téměř 30 % z celkového rozpočtu.

LearnDirect (od roku 2008 *Career Advice Service*)²

Ve Velké Británii existuje od roku 1998 pro volající bezplatná telefonická horká linka. Je financovaná státem a nabízí sedm dní v týdnu od 8 do 22 hodin profesní poradenství a orientaci, které poskytují vzdělaní konzultanti. Konzultanti mají národní profesní kvalifikace (*National Vocational Qualifications* – NVQ) úroveň 2 (vyřizování hovorů), 3 a 4 (poradenství a orientace). Konzultanti s NVQ 2 přijímají hovor a podle potřeby jej přepojují konzultantům s NVQ 3 nebo 4. Všeobecné další vzdělávání sice není jako poradenské téma vyloučeno, poradenství má však primárně vztah k trhu práce. V určitých dnech a hodinách mohou využívat poradenství migranti v osmi dalších jazycích. Reklamu pro horkou linku obstarávají hlavně televizní spoty. Cílem je zasáhnout osoby, které se dosud o poradenství a vzdělávání nezajímaly.

V první polovině roku 2006 využilo horké linky cca 46 000 lidí. V rámci hodnocení této služby se prováděla analýza literatury, rozhovory s poradenským personálem, byly zaznamenávány poradenské rozhovory, volající byly dva až tři měsíce po volání dotazovány na to, jak jim poradenství pomohlo, a byly kontrolovány údaje o financování a managementu. Článek se opírá o hodnocení, které se vztahuje pouze na *LearnDirect*, a proto se v textu používá jen toto staré označení, nikoliv nová označení *Career Advice Service* nebo *Next Step*².

Při pohledu na kvalitu informací vyvstává otázka, zda dobré profesní poradenství a poradenství ve vzdělávání může dobře fungovat bez náznaků mimiky, gestikulace nebo řeči těla. Telefonické poradenství má oproti poradenství na místě své přednosti a nedostatky. Nedostatkem je nebezpečí, že absence vizuálních vjemů vede

k neporozumění. Snadněji také dochází k rušení poradenského rozhovoru odváděním pozornosti v prostředí volajícího (rodinní příslušníci, zvonění u dveří apod.). Předností je větší flexibilita a dostupnost poradenství. Zatímco u poradenství na místě je často třeba dohodnout termín a cesta zabere čas, telefonické poradenství lze využívat rychleji, což je výhodné zvláště pro volající z venkovských regionů. Někteří klienti vědomě vyhledávají anonymitu telefonického poradenství. Ti, kdo hledají radu, mohou vždy položením sluchátka rozhodnout o ukončení hovoru.

Absenci vizuálních vjemů konzultanti kompenzují větší auditivní pozorností. I když je lepší dosažitelnost třeba hodnotit jako přednost, pro konzultanty má také nedostatky. Například mají různou pracovní dobu. Ti, kdo volají večer, bývají na poradenský rozhovor málo soustředěni. O to důležitější je, aby volající byli hned na začátku hovoru informováni o významu nerušeného prostředí.

Výsledky hodnocení ukázali relativně vysokou spokojenost s *Learndirectem*. 86 % dotázaných přisoudilo *Learndirectu* dobrou poradenskou kvalitu, protože při rozhodování cítili podporu a *Learndirect* považují za nezávislou nabídku. Pro většinu ze 14 % nespokojených volajících nabídka poradenství nebyla užitečná, popřípadě poskytla méně, než očekávali.

***Learndirect*: Ariadnina nit, která ukazuje cesty ke vzdělávání a práci?**

Jak dalece je *Learndirect* úspěšný, když jde o oslovení skupiny osob vzdálených od vzdělávání? Může telefonické poradenství přispět k tomu, že se dalšího vzdělávání zúčastní více lidí?

Pozorování uživatelů *Learndirectu* na základě demografických charakteristik ukázalo, že odchylky mezi muži a ženami jsou relativně malé. Profesionální poradenství a poradenství ve vzdělávání více využívají lidé, kteří nejsou výdělečně činní. Výrazné odchylky jsou u věku a kvalifikace. Dobře zastoupeni jsou lidé v mladším a středním věku. Lidé starší 50 let volají šestkrát méně. Účast na dalším vzdělávání je i ve Velké Británii u starších lidí nižší (37 % 55–64letých v roce 2006) než u mladších ročníků (58,8 % 25–34letých ve stejném roce). To však vysvětluje jen částečně, proč byl *Learndirect* využíván staršími lidmi tak málo. Dalšími důvody bylo umístění reklamních spotů v seriálech pro mladší publikum a věkově specifická preference poradenství na místě. *Learndirect* úspěšně oslovuje lidi s nižší kvalifikací. Osoby s kvalifikací na úrovni 1 a 2 NVQ představují 75 % všech volajících, zatímco jejich podíl na výdělečně činném obyvatelstvu činí 49 %. *Learndirect* tak oslovuje především osoby s nižší kvali-

fikací, což se ve veřejně přístupném dalším vzdělávání objevuje spíše zřídka. 75 % volajících uvedlo, že od ukončení školy nevyužili žádnou nabídku poradenství. Zda využití poradenství nakonec vede k vyšší účasti na dalším vzdělávání a k lepší integraci do světa práce, nelze na základě dostupných evaluačních údajů doložit. Průzkum u 987 volajících dva až tři měsíce po telefonickém poradenství ukázal, že 19 % z nich mezitím získalo novou práci a 30 % zahájilo další vzdělávání. Vzhledem k tomu, že neexistuje kontrolní skupina, je vypovídací síla těchto dat omezená. Další otevřenou otázkou zůstává, jak využívají osoby s migračním zájemem poradenskou ve svých jazycích.

Telefonické poradenství jako doplněk

Myšlenka zvýšit prostřednictvím televizní reklamy poptávku po poradenství ve vzdělávání stojí za úvahu, protože oslovuje lidi s nižší kvalifikací. Telefonické poradenství je užitečné, pokud nepovede k rušení poradenských služeb na místě. Nebude totiž nikdy vhodné pro všechny cílové skupiny a rušení regionální poradenské infrastruktury by bylo kontraproduktivní, chceme-li zvyšovat účast ve vzdělávání.

V Německu by tak mohlo fungovat celostátní telefonické poradenství ve spojení s poradenstvím na místě. Spolkové ministerstvo školství a výzkumu (BMBWF) by se mohlo vydat touto cestou a zavést celostátní číslo pro poradenství ve vzdělávání, které by na základě moderní telekomunikační techniky umožňovalo podle předvolby volajícího přímé přepojení na poradenského konzultanta v regionu volajícího. Telefonické poradenství je závislé na politickém řízení a shodě na národní, regionální a místní úrovni. Přitom je důležité, aby dodatečná angažovanost Spolku nebyla omezována regionálním nebo místním krácením výdajů.

Přeložila Jana Šatopletová

¹ Původní článek čerpá o informacích shromážděných při hodnocení *Learndirectu*, a proto se v něm nadále používá starý název. *Learndirect* nyní nabízí přímo vzdělávací kurzy <http://www.learndirect.co.uk>

² *Career Advice Service* se později přičlenila k *Next Step* (další krok) <https://nextstep.direct.gov.uk/Pages/Home.aspx?referrer=CAS>

Pramen:

Käpplinger, Bern. Telefonische Berufs- und Bildungsberatung in Großbritannien: Büchse der Pandora oder Ariadnefaden? Berufsbildung in Wissenschaft und Praxis, 2009, Nr. 4, S. 23-26.

Zaměstnanost v sektorech obnovitelných energií

Oblast obnovitelných energií má velký potenciál růstu zaměstnanosti. Podíl německých podniků na světovém trhu dosahuje 20 %. Očekává se, že se objem světového trhu obnovitelných energií do roku 2020 zvýší na šestinásobek.

Koncem roku 2007 pracovalo v Německu v tomto odvětví zhruba 250 000 lidí ve 20 000 převážně malých a středních podnicích.

Rozvoj odvětví podle sektorů

Odvětví větrné energie je jedním z nejdůležitějších rostoucích trhů v průmyslu. Působí v něm přibližně 3500 podniků. V roce 2007 se zřízením a provozem větrných elektráren dosáhlo obrátu téměř 6 mld. euro a počtu 85 100 pracovních míst. Větrná energie dodávála v Německu cca 5 % elektrického proudu.

Podle aktuálních údajů Spolkového svazu Solárního hospodářství (BSW) patří k *solárnímu odvětví* asi 10 000 podniků s cca 55 000 zaměstnanci. V roce 2020 se očekává 200 000 pracovních míst. Německo je druhým největším producentem solárních buněk (fotovoltaika) ve světě. Podíl domácích výrobců na trhu s tepelnou energií dosahuje 61 %.

Bioenergie je oblastí s největším obratem. Nabízí cca 96 000 pracovních míst v zařízeních a službách ve vytápění biomasou. Zahrnuje přes 1000 tepláren na biomasu, asi 70 000 systémů dřevěných pelet se surovinovými řetězci a souvisejícími sektory dopravy a logistiky, 4000 zařízení na bioplyn a 50 výroben biodieselu. Podniky s největším počtem zaměstnanců se většinou nacházejí v oblasti bioplynu, kde se v roce 2030 očekává až 200 000 pracovních míst.

Obnovitelné energie, k nimž patří ještě segmenty *vodní energie* a *geoteplo* i *řemesla* (zdravotnictví, vytápění a klimatizace, elektro) vykazují vysokou dynamiku zaměstnanosti.

Potřeba odborných sil, pracovní místa a zaměstnání

Pracovní místa v odvětví lze označit za trvale udržitelná, náročná (technické inovace, vysoké požadavky na kvalifikace) a jistá (růst zaměstnanosti především v MSP). Využívání obnovitelných energií je rozvrženo decentralizovaně, takže pracovní místa mohou vznikat i v regionech se slabou infrastrukturou.

Mezi zaměstnanci dominuje skupina odborných pracovníků (41 %), následovaná obchodníky a vysokoškolačky (hlavně inženýry). Navzdory pozitivním prognózám růstu obchodu s obnovitelnými energiemi nevzdělávají současné obory počátečního vzdělávání podle mínění podniků v oboru a vzdělávacích expertů dostatečně nové síly. To platí hlavně v řemeslech. Na vyšší požadavky od poradenství zákazníkům přes odbornou instalaci až po

elektronické řízení a údržbu zařízení je třeba reagovat dalším vzděláváním a dodatkovými kvalifikacemi. Průmysloví výrobci technologií také pociťují závažný nedostatek odborných sil. V oblasti obnovitelných energií se v prvním čtvrtletí roku 2008 hledalo o 40 % více odborných sil než ve srovnatelném období minulého roku. Nedostatek pracovních sil hlásí především obory *servis & údržba, plánování & projekce, a výzkum & vývoj*. V oblasti *stroje & konstrukce zařízení a instalace & montáž* prognózovaný nedostatek odborných sil v podnicích převyšuje předpokládaný nárůst míst.

Nejefektivnější strategie pro vyčerpání potenciálů těchto významných trhů vyžaduje spolupráci zúčastněných aktérů. Konkrétně je třeba provádět cílenou práci ve vzdělávání a dalším vzdělávání, která začíná u řemesla a vede až k výrobcům. Devět z deseti dotázaných podniků považuje více úsilí v zajišťování dorostu odborných sil za potřebné a 58 % se vyslovuje všeobecně pro specifitější nabídky vzdělávání a studia.

Dotázané podniky reagují na nové požadavky v oblasti obnovitelných energií především vnitropodnikovým dalším vzděláváním, intenzivnějším zapracováváním v podniku a využíváním mimopodnikových nabídek dalšího vzdělávání. Byla by vhodná optimalizace a harmonizace způsobů vzdělávání, které probíhají paralelně. S pomocí podpory z oblasti vysokého školství by se mohly vytvořit profily povolání pro generalisty lidských zdrojů. Kromě větší integrace obnovitelných energií do vzdělávání je nutná větší transparentnost v dalším i vysokoškolském vzdělávání. Stimulují program vzdělávání pro obnovitelné energie (*Impulsprogramm Ausbildung für Erneuerbare Energien*) by byl potřebný. Prvky programu by byly regionální vzdělávací veletrhy obnovitelných energií, zřízení učebních oborů specifických pro odvětví, spolková úprava pro obory dalšího vzdělávání, vytvoření a rozšiřování médií pro vzdělávání v profesní přípravě, další vzdělávání a studium a internetový portál popř. databanka studijních nabídek a státem uznávaného dalšího vzdělávání.

Přeložila Jana Šatopletová

Pramen: Klemisch, Herbert. Fachkräftebedarf und Beschäftigungspotentiale in den Sektoren der Erneuerbaren Energien. Berufsbildung, 2010, Nr. 122, S. 9-11.

Co nového v časopisech

Céreq Bref	Journal of vocational education and training
<p>ROUAUD, Pascale et SULZER, Emmanuel. Les démarches d'évaluation en question. [<i>Koncepce evaluace.</i>] Céreq Bref, 2011, No. 281, p. 1-4.</p> <p>Evaluace je stále častěji používána ve veřejné politice. Evaluační postupy získávají na preciznosti, jsou však náročnější a vyžadují určitou obezřetnost při používání. Aktéři musí být přesvědčeni o tom, že je v jejich zájmu zvýšit účinnost evaluačních opatření. Článek se zabývá tradicemi a inovacemi v evaluaci a jejím dalším vývojem, jednotlivými druhy evaluace a jejím využíváním v pedagogice.</p> <p>Článek v plném znění s tabulkami a grafy najdete na: http://www.cereq.fr/index.php/collections/Bref</p>	<p>JAMES, Ian. A framework for developing vocational morals. [<i>Rámec pro rozvíjení profesních morálních hodnot.</i>] JVET, Vol. 62, 2010, no. 4, p. 395-412, 1 tab., 1 obr., lit. 20.</p> <p>Článek navrhuje 15 principů pedagogických zásahů pro rozvíjení profesních morálních hodnot na pracovištích. Principy jsou navrženy na základě studie 14 stavebních dělníků v Queenslandu v Austrálii, která čerpala z jejich chápání a vnímání profesního morálního rozvoje. Článek navrhuje tyto principy jako základ pro celoživotní vzdělávání. Koncept celoživotního vzdělávání je sumarizován ve výsledcích vzdělávání a v angažování se v institucionálním a industrializovaném kontextu, a také ve zkušenostech načerpaných ve společenském a osobním kontextu.</p>
<p>DIXON, Liz, JENNINGS, Ann, ORR, Kevin and TUMMONS, Jonathan. Dominant discourses of pre-service teacher education and the exigencies of the workplace: an ethnographic study from English further education. [<i>Dominantní diskuse o počátečním vzdělávání učitelů a požadavcích pracoviště: etnografická studie z anglického dalšího vzdělávání.</i>] JVET, Vol. 62, 2010, no. 4, p. 381-393, lit. 29.</p> <p>Umístění ve středních odborných školách (<i>college</i>) je významná formativní zkušenost pro studenty učitelství v kurzech připravujících učitele pro další vzdělávání. V rámci projektu byla zkoumána umístění ve čtyřech <i>colleges</i> a vztahy, které se vytvořily mezi praktikanty, jejich mentory, učitelským sborem a žáky. Na základě dat shromážděných v projektu autoři tvrdí, že zkušenosti z praxe charakterizuje na jedné straně zmatek, nejistota a marginalizace, a na druhé straně integrace, entusiasmus a rozvoj. Bez ohledu na individuální zkušenost však existují důkazy o tom, že se praktikanti naučí zvládat problémy, a dokonce i zmatek může být užitečnou přípravou pro nestabilní pracoviště dalšího vzdělávání.</p>	<p>JOSSBERGER, Helen, BRAND-GRUWEL, Saskia, BOSHUIZEN, Henny and VAN DE WIEL, Margie. The challenge of self-directed and self-regulated learning in vocational education: a theoretical analysis and synthesis of requirements. [<i>Náročnost samostatně řízeného učení v odborném vzdělávání: teoretická analýza a syntéza požadavků.</i>] JVET, Vol. 62, 2010, no. 4, p. 415-440, 2 tab., 1 obr., lit. 95.</p> <p>Simulace pracoviště (<i>workplace simulations – WPS</i>), autentická učební prostředí ve školách, jsou stále více využívány v odborném vzdělávání. Článek poskytuje teoretickou analýzu a syntézu požadavků pokud jde o dovednosti žáka, charakteristiky učebního prostředí a roli učitele, které ovlivňují dobré fungování ve WPS a posilují učení žáků. WPS vyžaduje, aby žáci uměli sami řídit své učení, protože v tomto uspořádání musí pracovat a učit se samostatně. Prostor je třeba přizpůsobit potřebám žáků. Učitelé by měli žáky podporovat a vést je k samostatnosti v učení. K tomu je důležitá interakce mezi žákem, učitelem a prostředím.</p>
<p>LUCAS, Norman and NASTA, Tony. State regulation and the professionalisation of further education teachers: a comparison with schools and HE. [<i>Státní regulace a profesionalizace učitelů dalšího vzdělávání: srovnání se školami a vysokoškolským vzděláváním.</i>] JVET, Vol. 62, 2010, no. 4, p. 441-454, 1 tab., 1 obr., lit. 48.</p> <p>V průběhu posledních desetiletí vlády zaváděly opatření pro regulaci vývoje profesionálního statusu učitelů v Anglii. V první části článku se srovnává, jak učitelé ze škol, odborných škol (<i>college</i>) a univerzit jsou regulováni státem, a povaha kvalifikační počátečního vzdělávání učitelů (<i>initial teacher training – ITT</i>) a kurikul, která jsou k tomu účelu vytvářena. Zkoumají se oddělené kvalifikační dráhy, které vycházejí z tradic jednotlivých škol. Snahy státu profesionalizovat učitele ve všech třech sektorech pomocí národních standardů a zavedením regulovaných forem profesního statusu, které jsou zprostředkovány pracovním prostředím a historickými tradicemi těchto tří sektorů. Autoři článku se snaží evaluovat faktory, které pomáhají vysvětlit, proč má profesionalizace učitelů dalšího vzdělávání formy, které kontrastují s formami vzdělávání učitelů škol a univerzit.</p>	<p>RUSH, Sue, ACTON, Lesley, TOLLEY, Kim, MARKS-MARAN, Di and BURKE, Linda. Using simulation in a vocational programme: does the method support the theory? [<i>Použití simulace v profesním programu: podporuje tato metoda teorii?</i>] JVET, Vol. 62, 2010, no. 4, p. 467-479, lit. 32.</p> <p>Používání simulace při přípravě zdravotních sester je testováno jako způsob, jak jim pomoci osvojit si klinické dovednosti, řešení problémů, klinické hodnocení a rozhodování. Článek zkoumá hodnoty simulace jako učebního nástroje prostřednictvím prezentace výsledků evaluačního výzkumného projektu Použití simulace ve vzdělávání zdravotníků. V projektu bylo zjišťováno, jak studenti simulaci vnímají, jakou roli má v jejich učení a jaký má pro ně význam.</p>

Nové knihy v knihovně

VOJTĚCH, Jiří a CHAMOUTOVÁ, Daniela.

Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se stavem v Evropské unii : 2010/11. Praha : Národní ústav odborného vzdělávání, 2011. 52 s. Sg. 27204

Podíl zaměstnaných ve věku do třiceti let se oproti roku 2000 snížil z 25 % na 18 % a snížil se i jejich absolutní počet, a to ve všech třech kategoriích. Naopak všechny tři věkové skupiny starších třicet se zvětšily jak co se týče procentuálního podílu, tak i absolutně. Nejvýrazněji, zhruba o třetinu se zvýšil počet zaměstnaných nad 65 let a také 30–39letých...

BAAR, Vladimír.

Národy na prahu 21. století : emancipace nebo nacionalismus? 1. vyd. Ostrava : Ostravská univerzita ; Šenov : Tilia, 2001. 415 s. (Universum ; Sv. 3)

ISBN 80-7042-807-4 Sg. 27207

Bílí Kanadáné se sice k původním obyvatelům nikdy nechovali tak agresivně jako jejich sousedé v USA, přesto poválečné kanadské vlády věnují kulturnímu rozvoji autochtonů velkou pozornost a snaží se odčinit křivdy napáchané předcházejícími generacemi.

EURYDICE.

Grade Retention during Compulsory Education in Europe: Regulations and Statistics. [Opakování ročníků v povinném vzdělávání v Evropě.] Brussels : Eurydice, 2011. 78 s. Těž francouzsky: **Le redoublement dans l'enseignement obligatoire en Europe** ISBN 978-92-9201-140-6 Sg. 27209

Stručné shrnutí obsahu publikace v češtině najdete na http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/thematic_studies_en.php

ŠUSTOVÁ, Magdaléna a FRANKLOVÁ, Zoja.

Odborné školy : tradice a současnost. 1. vyd. Praha : Národní ústav odborného vzdělávání, 2011. 54 s. Publikace vznikla u příležitosti výstavy "Zlaté české ručičky. Historie a současný vývoj českého odborného školství" uspořádané v Pedagogickém muzeu J. A. Komenského v Praze v roce 2011. ISBN 978-80-87063-36-1 Sg. 27210

Podle císařského rozhodnutí z 2. března 1851 měly být zřizovány pokračovací školy a speciální školy pro jednotlivá průmyslová odvětví. K plné realizaci tohoto nařízení však nikdy nedošlo a péče monarchie o průmyslové školství byla nedostačující. Na začátku 70. let 19. století se situace stala zcela neúnosnou, proto po intenzivních jednáních bylo 11. října 1875 vydáno císařské nařízení, podle kterého byly zřizovány vyšší školy průmyslové, mistrovské školy a k nim připojené živnostenské pokračovací školy.

KRAUS, Kamil.

Jak zacházet s anglickými slovesy. 1. vyd. Praha : Olympia, 2002. 92 s. ISBN 80-7033-097-X Sg. 27211

fetch – dojit, přinést; fetch up – přijít někam (náhodou) After some stumbling around he finally fetched up at his house.

FUNK, Hermann, KUHN, Christina, DEMME, Silke.

Studio d A2 : učebnice. lekce 1-6 : němčina pro jazykové a střední školy zpracovaná podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. 1. vyd. Plzeň : Fraus, 2006. 160 s. + CD ISBN 80-7238-546-1 Sg. 27212

Patrizia Klein in der Schule Russisch gelernt und dann English, Spanisch und Deutsch als Fremdsprache studiert. Im letzten Jahr hat sie ihren Magister gemacht.

Znovuobjevené knihy

BURIAN, Jan

Cesty starověkých civilizací. 1. vyd. Praha : Práce, 1973. 248 s. (Kotva ; sv. 4) Sg. 22201

Je otázka, proč právě Keltové při své vyspělosti nezaujali na politické mapě Evropy mnohem významnější místo, než tomu bylo ve skutečnosti. Stalo se tak proto, že jednotlivé kmeny nedokázaly vytvořit společně větší a pevnější celky, které by se snáze prosazovaly vůči ostatnímu světu. Omezenost na vlastní zájmy tak připravovala půdu rostoucí síle římských legií v následující epoše.

PETRÁSEK, Jan.

Dějiny těsnopisu. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1973. 197 s. Sg. 22236

Začátky italského těsnopisu spadají do období Napoleonickejch výbojů. Tehdy byla Itálie jevištěm velkého válečného zápasu, při němž došlo k jejímu sjednocení, ale pod francouzskou nadvládou. Francouzský vliv se projevil i v těsnopise.

CHARROUX, Robert.

Poklady světa : v podzemí, ve zdech, v hlubinách. 1. vyd. Praha : Orbis, 1973. 142 s. (Stopy, fakta, svědectví) Sg. 22175

Z též pohnuté a tragické doby válek mezi francouzskými katolíky a protestanty pochází také jeden z nejúžasnějších pokladů Francie, poklad opatství v Charroux.

FRIEDENTHAL, Richard.

Goethe : jeho život a jeho doba. 1. vyd. Praha : Odeon, 1973. 733 s. Sg. 22270

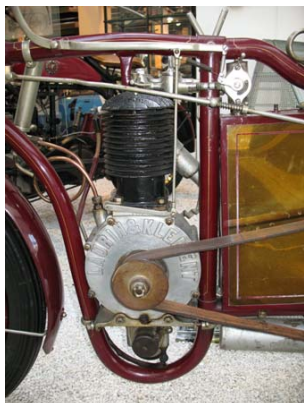
Výmar a Jena střídavě jako bydliště, a k tomu ještě každoroční cesty do lázní, především do Karlových Varů. Tady se seznamuje s novými lidmi. Zde je ještě více osvobozen od svých domácích závazků. Velice spokojeně a klidně se dává oslavovat a uctívat; bezstarostně navazuje nové milostné aféry.

KOULA, Jan E.

Poznáváme architekturu. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1973. 249 s. (Knížnice všeobecného vzdělání. Řada Horizont) Sg. 22246

Materiálem nábytku bylo již od nejstarších dob dřevo, poněvadž je levné, snadno zpracovatelné, příjemné na dotek a není to materiál vzácný. K němu se družily i různé kovy.

Zajímavé internetové adresy

Motocykly, auta a vůně benzínu před více než 100 lety

Podrobnosti o motocyklovém závodě z roku 1905 – viz editorial – si můžete přečíst na stránkách Motokrosu Pacov. <http://www.motocrosspacov.cz/?start=9> Staré motocykly si můžete prohlédnout v expozici hradu Kámen, který leží poblíž Pacova, a to nejlépe ve skutečnosti, nebo alespoň virtuálně na adrese <http://www.hradkamen.cz/index.php?nid=6601&lid=CZ&oid=1045488> Jak viděli závod z roku 1905 Francouzi, se můžete podívat na webové stránce <http://racingmemo.free.fr/M%20HISTOIRE/M-HIST%201894-1906.htm> A jak se v té době prodával a nakupoval benzín, kde byla v Praze první benzínová pumpa a podobné zajímavosti zjistíte v publikaci Benzina v proměnách času na adrese <http://www.petroleum.cz/publikace.aspx>

Časopis Grand Biblio končí

Poslední číslo vyšlo 29. března. Pokud jste ho nesehnali v papírové podobě, můžete si ho buď přijít půjčit do knihovny, nebo si v něm virtuálně zalistovat na webových stránkách, kde je k dispozici i předchozích 11 čísel. V posledním čísle je kromě zajímavého rozhovoru s Ivanem Klímou a dalších článků také pojednání o výsledcích výzkumu PISA 2009 hodnotícího čtenářskou gramotnost s provokativním názvem *České děti na šikmé ploše aneb Máme blbě jenom děti?* V článku na straně 15 se píše o spisovateli E. M. Fosterovi – viz citát v editoriale Zpravodaje.

<http://www.grandprinc.cz/praha/tituly/grand-biblio>

Vzdělávání je i naše věc

EDUin – webové stránky věnované vzdělávání

Internetové stránky poskytují informace o školství, vzdělávání a příbuzných oborech z domova i ze zahraničí. Obsahuje články, blogy, tiskové zprávy, video a audionahrávky apod. <http://eduin.cz/>

A2 – kulturní čtrnáctideník na twitteru

A2 je čtrnáctideník, který reflektuje kulturu v co nejširším pojetí, včetně společenského dění a politiky. Vychází ve středu a má 40 stran novínového formátu. Jednotlivá čísla jsou zčásti tematicky zaměřená, dále obsahují recenze knih, filmů, divadelních představení apod. Kromě vlastních stránek <http://www.advojka.cz/> má také adresu na twitteru, kde jsou ve zkratce uvedeny aktuální zprávy z kulturního života s odkazy na příslušné webové stránky. <https://twitter.com/ZkrA2tka>

Pays et Villes du monde – Země a města světa

Na této stránce si vyberete některou ze 70 zemí, měst nebo míst světa a pak si můžete prohlédnout krásné fotografie zvoleného místa. Vhodné před dovolenou, nebo po ní jako vzpomínka. ČR zastupují jen Karlovy Vary a Praha. Doplňující text je ve francouzštině. http://www.yvettedefrance.com/Photos-du-monde/Fotos_monde.htm

Zpravodaj – Odborné vzdělávání v zahraničí vydává Národní ústav odborného vzdělávání, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10, www.nuov.cz. Redaktorka: Anna Konopásková, anna.konopaskova@nuov.cz, tel. 274 022 133, fax 274 863 380.